

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság közleménye az üzemanyagtöltő állomások forgalmi engedélyen szereplő vonalkód leolvasásához kapcsolódó adatkezeléséről

A Hatósághoz érkezett beadványokban foglaltak szerint egy üzemanyag szolgáltató a töltő-állomásain az üzemanyag hatósági áron történő értékesítéséhez leolvassa a gépjármű forgalmi engedélyén szereplő vonalkódot és rögzíti a rendszerében. Az adatkezeléssel kapcsolatosan az érintettek részére az üzemanyagtöltő állomásokon tájékoztató nem állt rendelkezésre, illetőleg az egyik kút munkatársai szóban sem tudtak érdemi tájékoztatást adni.

A fentiekre és a beadványokban foglaltakra tekintettel a Hatóság az alábbi általános tájékoztatást nyújtja.

I. Az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR)¹ fogalom meghatározásai alapján a természetes személyre vonatkozó bármely információ személyes adatnak², az adatokon elvégzett bármely művelet, így például annak gyűjtése, rögzítése, tárolása pedig adatkezelésnek³ minősül.

Bármely adatkezelés jogszerűségének elengedhetetlen feltétele, hogy annak megfelelő jogalapja legyen, azaz a GDPR 6. cikk (1) bekezdésében⁴ szereplő valamely feltétel érvényesüljön. Így például a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja alapján a személyes adatok kezelése jogszerű, ha az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges.

¹ Az Európai Parlamenti és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

² GDPR 4. cikk 1. pont: „személyes adat”: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható”

³ GDPR 4. cikk 2. pont: „adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés;

⁴ GDPR 6. cikk (1) bekezdés: „A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre.”

Az úgynevezett kötelező adatkezelés esetén az adatkezelés jogszerűségének feltétele, hogy azt uniós vagy tagállami jogszabály kifejezetten elrendelje.

A veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 94/2022. (III. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1/A. § (1) bekezdése alapján **az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője vagy annak képviselője** a Korm. rendelet 1. § (1a) és (1b) bekezdésében meghatározott szabály érvényesítése érdekében **jogosult ellenőrizni a gépjármű forgalmi engedélyének segítségével legalább a töltött gépjármű rendszámát, gyártmányát, típusát, színét és üzembentartóját annak érdekében, hogy tőle elvárható gondossággal meggyőződjön a töltött gépjármű hatósági áron való töltésének jogszerűségéről.**

Hatósági áron való töltés esetén az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője vagy annak képviselője jogosult a forgalmi engedélyen lévő vonalkód leolvasására vagy a gépjármű rendszámának feljegyzésére és számítógépes rendszerében a hozzá tartozó bizonylattal visszakereshető módon való tárolására. Amennyiben az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője az adatokat rögzíti, úgy azokat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal részére továbbítja adóügyi ellenőrzés céljából.⁵

A **Nemzeti Adó- és Vámhivatal** (a továbbiakban: NAV) **ellenőrzi a Korm. rendelet szerinti kötelezettségek megtartását.**⁶ Ha a NAV az ellenőrzése során megállapítja a Korm. rendelet szerinti kötelezettségek megsértését, 6 000 000 forinttól 15 000 000 forintig terjedő bírságot szab ki. A jogkövetkezmény azonos napon több, egymást követő ellenőrzés alkalmával is alkalmazható.

Az adatkezelés jogszerűségének elengedhetetlen feltétele, hogy az adatkezelő **valamennyi adatkezelési célra kiterjedően összeállított, közérthető nyelvezetű és teljes körű tájékoztatást nyújtson az érintettek részére** az őket érintő adatkezelések kapcsán, legalább a GDPR 13. vagy 14. cikke szerinti tartalommal.

II. Jelen adatkezeléssel összefüggésben, tekintettel arra, hogy az érintettre vonatkozó személyes adatokat az érintettől gyűjtik, az adatkezelőnek a személyes adatok megszerzésének időpontjában, a tisztességes és átlátható adatkezelés érdekében, a **GDPR 13. cikk (1) és (2) bekezdésének megfelelő tartalmú tájékoztatást kell nyújtania az érintettek részére.**

Az adatkezelőt nem terheli tájékoztatási kötelezettség, ha az érintett az információk egy részével, vagy azok összességével már rendelkezik. A Korm. rendelet rendelkezései nem helyettesítik, illetőleg nem váltják ki az érintettek részére adandó tájékoztatási kötelezettséget jelen adatkezelés esetében sem, hiszen abból nem minden, az adatkezelési tájékoztatóban rögzítendő jellemzőt ismerhet meg az érintett és azt nem is ismerte meg feltétlenül.

A GDPR nem írja elő, hogy a 13. cikk alapján az érintett rendelkezésére bocsátandó információkat milyen formában vagy intézkedésekkel kell az érintettek rendelkezésére bocsátani, azonban egyértelművé teszi, hogy az adatkezelő felelőssége, hogy átláthatósági célokból a szükséges információk rendelkezésre bocsátásával kapcsolatban megtegye a „megfelelő intézkedéseket”. Ez azt jelenti, hogy az adatkezelőnek figyelembe kell vennie az adatgyűjtés és adatkezelés valamennyi körülményét, amikor az információ rendelkezésre bocsátását megkönnyítő megfelelő intézkedéseket és annak formáját meghatározza.

A GDPR rendelkezéseinek megfelelő **adatvédelmi tájékoztatás az adatkezelés helyszínén, pl. az üzemanyagtöltő állomás fizetőhelyén, vagy a töltőállomás kútjainál,** továbbá az adatkezelő

⁵ Korm. rendelet 1/A. § (2) bekezdés

⁶ Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés

honlapján **közzétéve** – amennyiben rendelkezik weboldallal -, de más **igazolható módon** is megtörténhet.

III. A Hatóság a bejelentések nyomán, az üzemanyag hatósági áron történő töltéséhez kapcsolódó adatkezelés jogszerűségének, valamint a nagyszámú érintett személyes adatainak védelme érdekében hivatalból vizsgálati eljárást indított.

Budapest, 2022. augusztus 19.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök,
c. egyetemi tanár